

Man skal da først nævne, hvorledes man i sin Tid — ved Biskop Monrads Afgang fra Lolland-Falsters Bispestol i 1887 — har ment at kunne realisere denne Tanke uden Oprettelse af noget nyt Bispeembede, nemlig ved at udskille Sorø og Præstø Amter fra Sjællands Stift og forene dem med Lolland-Falsters Stift under Navn af Sorø Stift (med Bolig for dette Stifts Biskop i Sorø). Et hertil sigtende Forbehold blev taget ved Beskikkelsen af Biskop Monrads Efterfølger og er ogsaa gentaget i de senere Bestallinger for Biskopperne over Lolland-Falsters Stift. Allerede Sjællands daværende Biskop, Fog, var afgjort imod denne Tanke, ligesom han i øvrigt overhovedet havde sine store Betæneligheder ved Sjællands Stifts Deling, navnlig af Hensyn til Bevarelsen af dette Bispeembedes Traditioner. Under de senere Drøftelser af denne Plan ere Betænelighederne ved den blevne stedse større, og alt vel overvejet er der sikkert al Grund til at opgive den. Ikke blot taler imod den, at Lolland-Falsters Stift nu i et Hundremaal har udgjort et selvstændigt Stift, hvorfor man naturlig der vilde føle det som en Til sidesættelse, om Biskoppen ikke længere skulde have sit Sæde i Stiftet, hvad utvivlsomt vilde være uforeneligt med Planens Realisation, men man vilde heller ikke ved en saadan Foranstaltning paa fuldt ud fyldestgørende Maade kunne raade Bod paa den nuværende Overlæsselse af Sjællands Bispeembede, foruden at ogsaa det nydannede Stift vilde blive noget større end ønskeligt (jfr. nedenfor).

Tilbage staar da kun en egentlig Deling af Sjællands Stift ved Oprettelsen af et nyt Bispeembede. Ministeriet skal her bemærke, at det ikke er blindt for de Hensyn, der skyldes de af Biskop Fog i sin Tid fremhævede historiske Traditioner, der vise tilbage til Kristendommens første Tider her i Landet og efter Reformationen til en Række af Mænd, af hvilke et stort Antal har hørt til Kirkens og Landets bedste. Ministeriet maa dog mene, at disse Hensyn bør vige for Hensynet til det praktiske og kirkelige forsvarlige, og dette Hensyn kræver bestemt en Deling. Hvorledes denne Deling i det enkelte bør foregaa, maa anses for at henhøre under Administrationens Afgørelse lige saa fuldt som Spørgsmaal angaaende Omlægning af bestaaende Embeders Grænser. Man skal dog her anføre Hovedtrækkene af, hvad man i denne Henseende har tænkt sig.

Som første Punkt frembyder sig til

Overvejelse Spørgsmaalet om den Linie, hvorefter en eventuel Deling bør finde Sted. At man her saa vidt muligt bør følge den civile Deling i Amter, forekommer Ministeriet at være baade naturligt og af praktiske Grunde ønskeligt, men Delingslinien kan dog tænkes lagt noget forskelligt og da navnlig paa en af to Maader, nemlig enten saaledes, at der dannes et nordligt Stift, omfattende Staden København, Københavns, Frederiksborg og Holbæk Amter samt Færø Amt og hvad der ellers udenfor det egentlige Danmark hidtil har hørt under Sjællands Biskop, og et sydligt Stift, omfattende Sorø, Præstø og Bornholms Amter, eller saaledes, at Bornholm lægges under det nordlige Stift, og Holbæk Amt forenes med det sydlige. For den førstnævnte Ordning kan tale, at de tre nordlige Amter, Københavns, Frederiksborg og Holbæk Amter, udgøre et saa vel afgrænset Hele, at det kan synes naturligt at holde dem samlede, men imod den taler, at det fraliggende Bornholm vil findes at have sit naturlige Tilknytningspunkt i København, med hvilken By det har sin eneste regulære direkte Forbindelse. Ganske vist har dette mindre at sige med vore Dages Samfærdselsmidler, men noget Hensyn synes der dog at burde tages til, at det vilde føles som unaturligt og besværligt af Bornholmerne, der fra gammel Tid ere vant til at have deres Biskop i København, om de fremtidig skulde rejse igennem denne By for at søge ham i Næstved. Det Hensyn, der her synes at skyldes Bornholmerne, mener Ministeriet at burde lægge nogen Vægt paa, maaske endog saa afgørende Vægt, at man, om det skulde blive nødvendigt for at bevare Bornholms tidligere Tilknytning til København, kunde tænke sig at forlade det Princip, hvorefter Delingen finder Sted amtsvis, og i Stedet for Bornholm kun at henlægge en Del af Holbæk Amt under det sydlige Stift, nemlig Arts og Løve Herreder. At Dele af et Amt saaledes henhøre under forskellige Stifter, er ikke noget ukendt og vil neppe heller volde administrative Vanskeligheder. Denne Delingsmaade er da ogsaa subsidiært anbefalet af den nuværende Sjællands Biskop, der principalt holder paa Bornholms Henlæggelse til det sydlige Stift.

Til Belysning af foranstaaende skal — i øvrigt med Henvisning til de Lovforslaget ledsagende Oversigter — her meddeles følgende Tal: